

міністерствами і відомствами та підлеглими їм органами і підрозділами в межах компетенції, встановленої законом.

На підставі зазначеного вище, можна зробити висновок, що адміністративно-правове регулювання приватної охоронної діяльності на даний час не повною мірою відповідає реальним суспільним відносинам у сфері захисту особистості, власності та безпеки підприємництва. Наявні прогалини знижують ефективність діяльності правоохоронної системи в цілому. У зв'язку з цим, ми вважаємо за доцільне регламентувати правовий статус недержавних правоохоронних організацій, зокрема, розробити і прийняти Закон України «Про недержавну правоохоронну діяльність», який повністю регулював би засади і компетенцію приватних охоронних підприємств

Науковий керівник: ас. кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» Мех Юлія Володимирівна

Галинська Каріна Юріївна

здобувач кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного університету «Юридична академія імені Ярослава Мудрого»

СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРАВОПОРЯДКУ: ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНІ АСПЕКТИ

Зважаючи на те, що поняття правопорядок тісно пов'язано з правом, ґрунтується на ньому, на наш погляд, більш правильним буде його розгляд як результату реалізації конституційного принципу верховенства права (ч. 1 ст. 8 Основного Закону України), щодо якого, застосовуючи системний аналіз положень Конституції України, можна стверджувати, що він містить вимоги не лише про комплексну спрямованість діяльності органів влади (їх посадових осіб) на задоволення прав і свобод людини й громадянина (ст.3, ст.22), а й належне виконання останніми їх правових обов'язків перед державою,

зокрема право на інформацію (ст. 67), неухильного додержання Конституції та законів України (ст. 68) тощо, тобто також й організацію захищеного з точки зору забезпечення її публічних інтересів функціонування держави.

Означене, разом з тим, ніяким чином не виключає допустимості розуміння правопорядку і як реалізованої законності. Натомість такий підхід до даного суспільно-правового явища, на нашу думку, не у повній мірі характеризує його сутність, з огляду на те, що закони - базовий, але не єдиний вид джерел права в Україні, а також позначається у певній мірі елементами ідеальності, оскільки досягнення цілковитої відповідності змісту законів вимогам права є лише перспективним законотворчим завданням [1]. У зв'язку із сказаним зауважимо, що автор не вважає, що конституційні принципи верховенства права і законності [2] врешті-решт можна буде ототожнювати. Вони є самостійними фундаментальними правовими ідеями, хоча і тісно пов'язаними. При цьому необхідно враховувати достатнім чином аргументовані в юридичній науці думки, згідно яких право передує державі, є первинним, а встановлене її органами (посадовими особами) законодавство - вторинним (похідним від права) [3].

Досліджуючи категорію правового порядку, не можна обійти увагою й достатньо глибокого за змістом висловлювання, що зроблено визначними вітчизняними вченими-юристами В.Я.Тациєм і Ю.М.Тодикою, згідно якою виключається вірогідність досягнення верховенства права поза верховенством Конституції і законів України. Це на їх погляд, "є шляхом до беззаконня й уседозволеності" [4]. Отже, ведучи мову про існування правового порядку в Україні (ст. 19 Основного Закону України) як реалізованого верховенства права слід визнати актуальним забезпечення різноманітними юридичними і управлінськими засобами точного та неухильного дотримання, виконання усіма суб'єктами права положень законів як нормативно-правових актів, що прямо (шляхом референдуму) чи опосередковано (через волевиявлення народних депутатів України) виражають волю народу України [5], тобто законності в українському суспільстві [6].

Встановлюючи зміст поняття інформаційного правового порядку, звернемося й до аналізу особливостей розуміння юридичної категорії правопорядку в спеціальних галузевих правових науках, і зокрема в адміністративно-правовій, положення якої є визначальними для інформаційного права, а також вказують на способи організації його забезпечення шляхом діяльності відповідних суб'єктів державної влади. Можна відмітити наявність певних відмінностей в оперуванні терміном "правопорядок" в науці адміністративного права та в теорії інформаційного права. Якщо в останній інформаційний порядок, невід'ємною частиною якого є правопорядок, розглядається як налагоджений стан суспільних відносин всією сукупністю соціальних регуляторів (нормами права, моралі, звичаєвими, релігійними та іншими приписами) [7]. то в теорії адміністративного права під громадським порядком, як правило, розуміють тільки відповідним чином організовану систему суспільних відносин, що виникають і функціонують в громадських місцях, а також у зв'язку із забезпеченням особистої безпеки, здоров'я і майна громадян, встановленого порядку діяльності підприємств, установ, організацій, органів влади [8]. Тим самим застосування поняття "правопорядок" тут фактично звужується до сфери гарантування громадського спокою і громадської безпеки, певної правоохоронної діяльності компетентних суб'єктів юрисдикційних повноважень.

Не можна не враховувати ту обставину, що адміністративне право як галузь права у наш час передбачає передусім регулюванням відносин, що виникають у зв'язку з діяльністю органів виконавчої влади загальної (не юрисдикційної) компетенції (їх посадових осіб). Ним визначається правовий статус суб'єктів державного управління, умови проходження служби в органах державної влади, процедури реалізації прав і свобод громадян у стосунках з органами державного та муніципального управління, іншими словами - воно складається в своїй основі переважно з приписів регулятивно-управлінської спрямованості [9]. А тому вважаємо не припустимим виводити поза межі категорійного узагальнення адміністративного правопорядку стан виконання (дотримання) зазначених позитивних державно-

управлінських загальнообов'язкових правил поведінки, адже саме за існування цього можна вести мову про визнання України демократичною правовою державою. Поняття правопорядок слід застосовувати в адміністративно-правовій науці для позначення характеристик належної і повної реалізації всіх норм цієї галузі права.

Відмітимо існування подібних адміністративно-правовим, “вузьких” підходів до поняття громадського порядку як суті правопорядку, також в науці кримінального права[10]. Разом з тим, не можна не бачити головним чином правоохоронної, правозабезпечувальної функції адміністративно-правових норм у національній системі права. Встановлені у Кримінальному кодексі правила поведінки не належать до регулятивних. А отже, можна зробити висновок, за яким застосування категорії правопорядку тільки до відповідної сфери гарантування громадського спокою і безпеки тут є цілком виправданим і достатнім.

Отже із сказаного можна зробити висновок за яким під категорією «інформаційний-правопорядок слід розуміти стан організаційно - погодженого функціонування на основі відповідних норм права системи суспільних відносин, пов'язаних з правомірним обігом інформації. Це поняття означає всебічну і повну інформацію всіх норм інформаційного права. Вимоги інформаційного правопорядку є обов'язковим для всіх суб'єктів інформаційного простору України. Існування інформаційного правопорядку є надійною основою гарантії своєчасного та повного задоволення громадян своїх прав на інформацію. Інформаційний правопорядок можливо розглядати і як режим (метод) діяльності органів влади щодо протидії інформаційним правопорушенням, які посягають на безпеку людини, суспільства та держави у сфері інформаційних правовідносин.

Список використаних джерел:

1. Грищенко А.В. Правовий закон: питання теорії та практики в Україні: Дис. к. ю. н.: 12.00.07 Академія праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. - К. 2002. - 207 с. - с. 16-28

2. Горбунова Л.М. Конституційні засади забезпечення законності у нормотворчості Право України. – 2004 - №7. - с. 15-20
3. Вовк Д. Проблеми визначення та дії принципу верховенства права в Україні // Право України. - 2003. №11 - с.127-130
4. Тацій В.Я., Тодика Ю.М. Основні напрямки розвитку науки конституційного права України та проблеми вдосконалення викладання конституційного права// Проблеми активізації конституційно-правових досліджень і вдосконалення викладання конституційного права: 36. наук, статей. - Х.: Пан. юрид. академія України, 1999. - с. 3-18
5. Назаренко Є. Закон у системі нормативних актів України . Право України. - 1995. - №12. - с. 15
6. Законність: теоретико-правові проблеми дослідження та впровадження/ Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. - К.: Юстініан. 2004. - 216 с. - с. 4-9
7. Загальна теорія держави і права/ За ред. проф. В.В. Копейчикова. - К.: Юрінком, 1997. - 320- с. 211
8. Лошицький М.В. Адміністративно-правові відносини в сфері охорони громадського порядку: Автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ України. — К., 2002. — 17с.- с.4-11
9. Административное право Украины: Учебник для студентов высш. учеб. заведений юрид. спец. Под. ред. проф. Ю.П. Битяка. — Харьков: Право, 2003. — 576 с. - с. 21 -28
10. Яценко С. С. Уголовно-правовая охрана общественного порядка: Сравн.-правовой аспект . — К. : Вища шк. 1986.— 124 с. - с.12

Науковий керівник: д.ю.н., проф. кафедри адміністративного права та адміністративної діяльності Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» Настюк Василь Якович

Гальченко Ольга Русланівна